

vergadering **1**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 25 september 2017

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	3
MEDEDELING VAN DE VOORZITTER	3
VERONTSCHULDIGINGEN	3
OPENING VAN DE ZITTING 2017-2018	3
MEDEDELING VAN DE VOORZITTER	3
POLITIEKE FRACTIES	
Wijziging in de samenstelling	4
VERKIEZING VAN HET BUREAU	4
CONSTITUERING VAN HET VLAAMS PARLEMENT	5
BOODSCHAPPEN	5
SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES	
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden	5
TOESPRAAK VAN DE VOORZITTER	5
VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2018	7
MEDEDELING VAN DE VOORZITTER	13
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	13

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Herman De Croo

– *De vergadering wordt geopend om 13.59 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Collega's, er is een kleine wissel in het voorlopig Bureau doorgevoerd. De heer Orry Van de Wauwer is het jongste lid, geboren op 1 maart 1988. De heer Francesco Vanderjeugd is de tweede jongste, geboren op 3 februari 1988. Ze zijn alle twee tijdelijk secretaris tijdens deze openingsvergadering.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigingen zijn ingekomen van de volgende leden:

Vera Celis: ambtsverplichtingen;

Yamila Idrissi, An Moerenhout, Ludo Van Campenhout, Daniëlle Vanwesenbeeck: gezondheidsredenen;

Freya Saeys: zwangerschapsverlof.

OPENING VAN DE ZITTING 2017-2018

De voorzitter: Dames en heren, het Vlaams Parlement komt heden van rechtswege bijeen krachtens artikel 10, §1, eerste lid, van het bijzonder decreet van 7 juli 2006 over de Vlaamse instellingen.

Ik verklaar de zitting 2017-2018 geopend.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Collega's, ik neem een paar minuten van uw tijd voor een kleine boodschap.

Alle zittingen zijn natuurlijk belangrijk, deze van 2017-2018 insgelijks, maar voor uw dienaar is het iets bijzonders. Ergens in de lente van volgend jaar zal ik de eer hebben om ononderbroken, dag na dag, 42 jaar in de Kamer van volksvertegenwoordigers, 4 jaar in de Senaat en 4 jaar in onze assemblee te mogen zetelen. Ik doe dat niet om dat aan te kondigen, maar wel om op te merken ... (*Gelach. Applaus*)

Ik wil opmerken dat de bijzondere regels die zijn genomen inzake de pensioenen van onze collega's, en waarvoor heel mooi werk is gedaan, maar op één enkele van al die collega's passen. Dat is uw dienaar. (*Applaus*)

Dat betekent daarenboven dat we in de toekomst aandachtig moeten zijn over het vernieuwen van de leden van deze en andere assemblees en over de breedst mogelijke selectie die er zou bestaan, en dat we moeten vermijden in de toekomst te worden verleid tot wat een parlement van gedetacheerden zou kunnen worden, dat dan misschien een corporatistisch reukje zou kunnen krijgen.

De heer D'haeseleer heeft het woord.

Guy D'haeseleer (Vlaams Belang): Voorzitter, ik wil enkel bevestigen dat u inderdaad voldoet aan de voorwaarden voor het pensioen, want ik heb dat net bevestigd gekregen in een sms. Die sms is getekend door S. van Rouveroj.

De voorzitter: Dat is uitstekend. Dat is een goede collega.

POLITIEKE FRACTIES

Wijziging in de samenstelling

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 31 augustus 2017 heeft mevrouw Ann Soete meegedeeld dat zij vanaf 1 september 2017 ontslag neemt uit de N-VA-fractie en haar mandaat van Vlaams volksvertegenwoordiger verder als onafhankelijke wil uitoefenen.

VERKIEZING VAN HET BUREAU

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de verkiezing van het Bureau van het Vlaams Parlement.

Het scheidend Bureau was als volgt samengesteld:

voorzitter: de heer Jan Peumans

eerste ondervoorzitter: de heer Peter Van Rompuy

tweede ondervoorzitter: de heer Wilfried Vandaele

derde ondervoorzitter: de heer Marino Keulen

vierde ondervoorzitter: mevrouw Caroline Gennez

secretarissen: mevrouw Nadia Sminate, de heer Kris Van Dijck en mevrouw Sonja Claes

Vraagt iemand het woord omtrent de verkiezing van het Bureau?

De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, ik stel voor dat we tijdens het komende zittingsjaar dezelfde samenstelling aanhouden.

De voorzitter: Wij hebben het voorstel van de heer Diependaele gehoord.

Vraag hierover nog iemand het woord? *(Neen)*

Daar het aantal kandidaten voor elk ambt in het Bureau overeenstemt met het aantal toe te wijzen plaatsen, verklaar ik verkozen:

tot voorzitter: de heer Jan Peumans

tot eerste ondervoorzitter: de heer Peter Van Rompuy

tot tweede ondervoorzitter: de heer Wilfried Vandaele

tot derde ondervoorzitter: de heer Marino Keulen

tot vierde ondervoorzitter: mevrouw Caroline Gennez

tot secretarissen: mevrouw Nadia Sminate, de heer Kris Van Dijck en mevrouw Sonja Claes

Het Bureau van het Vlaams Parlement is aldus samengesteld en ik verzoek de voorzitter en twee secretarissen, mevrouw Sminate en mevrouw Claes, hier op het gestoelte te komen plaatsnemen. *(Applaus)*

– Jan Peumans, voorzitter, treedt als voorzitter op.

CONSTITUERING VAN HET VLAAMS PARLEMENT

De voorzitter: Dames en heren, ik verklaar het Vlaams Parlement geconstitueerd.

Hiervan zal worden kennis gegeven aan de Vlaamse Regering, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Parlement de la Communauté française, het Parlement de Wallonie, het Parlament der Deutschsprachigen Gemeinschaft, het Brusselse Hoofdstedelijke Parlement, de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Assemblée de la Commission communautaire française.

BOODSCHAPPEN

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 18 september 2017 deelt de voorzitter van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement mee dat dat parlement ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig is verklaard.

Bij brief van 19 september 2017 deelt de voorzitter van de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie dat die vergadering ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig is verklaard.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden

De voorzitter: Dames en heren, voor de N-VA-fractie zijn

in de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed mevrouw Ann Soete als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Andries Gryffroy,

in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media mevrouw Ann Soete als vast lid vervangen door mevrouw Manuela Van Werde en mevrouw Manuela Van Werde als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Paul Cordy en

in de Commissie voor Onderwijs mevrouw Ann Soete als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Björn Anseeuw.

TOESPRAAK VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Beste collega's volksvertegenwoordigers, dames en heren ministers, beste medewerkers van het Vlaams Parlement, geacht publiek, met veel plezier heet ik u hier allen hartelijk welkom voor onze eerste vergadering van het parlementaire jaar 2017-2018.

Nu deze legislatuur al flink over de helft is, moet u als door de wol geverfde rotten in het vak, het maximum kunnen halen uit uw parlementaire werk. Dit zittingsjaar loopt over 2017 en 2018, dus niet over 2019, het jaar van de eerstvolgende verkiezingen voor dit parlement. Toch werden we de afgelopen zomermaanden al geregeld gewezen op de aanduiding van lijsttrekkers voor de verkiezingen. Ook al ging het dan om de gemeenteraadsverkiezingen van 2018, toch mag de Vlaamse burger van u allen eisen dat uw focus gericht blijft op uw parlementair werk in dit halfroond en in deze gebouwen. Dat is een kwestie van elementair respect ten overstaan van de mensen die u vertegenwoordigt.

'Lijsttrekker' was het eerste woord dat me deze zomer opviel, het andere was 'polarisatie'. Ook die term wil ik in verband brengen met respect. Hier in deze Koepelzaal zit u geordend in een halfroond. Door die vorm staat of zit niemand lijnrecht tegenover een andere volksvertegenwoordiger, met uitzondering van de

voorzitter. U mag dat gerust als een symbool beschouwen. In dit gebouw, in deze parlementaire democratie, draait het om dialoog, en die dialoog mag gerust uitmonden in debat, discussie en zelfs hartsgrondig meningsverschil. Dat hoort ook zo. Maar ook bij een meningsverschil hoort respect. U zult allemaal wel eens smakelijk gelachen hebben wanneer u beelden zag van parlementariërs die in hun halfmond in een ver buitenland op de vuist gingen met elkaar. Dergelijke toestanden kennen wij hier gelukkig nog niet en dat heeft veel te maken met de cultuur van respectvolle dialoog die wij hier hanteren. *(Gelach)*

Het woordje 'nog' heb ik toegevoegd. Toch geldt ook hier: alles kan beter.

Ik wil u niet tot vervelens toe lastigvallen met mijn opvattingen over het gebruik van smartphones en laptops op deze banken. Toch hou ik graag opnieuw een pleidooi voor respect in de vorm van nog meer luisterbereidheid. Het parlementaire en bij uitbreiding politieke debat dient gevoerd te worden met open vizier en met vranke blik, rechtstreeks van man tot man, van vrouw tot vrouw, van vrouw tot man, en van man tot vrouw. In 140 tekens kan men geen fatsoenlijke argumentatie opbouwen, alleen maar slogans lanceren. Tweets én retweets, ze zijn allebei even nefast en contraproductief voor een volwassen discussie. En politiek op Facebook valt helaas ook al te vaak onder de noemer van a-sociale media. Hier in het parlement krijgt u de kans om uzelf te profileren als een respectabel politica of politicus, en dus om respect te krijgen van de burger, zoals wij in het dagelijks leven ook respect hebben voor elk ander beroep.

Verplegers en verpleegsters verdienen ons grootste respect voor de zorg waarmee ze onze zieken en mindervaliden bejegenen. Schilders verdienen ons respect als ze zich als een waaghals op een wankel ladder wagen om onze dakgoot te schilderen, een taak die wij zelf niet aandurven. Leerkrachten verdienen ons respect omdat ze onze kinderen dingen aanleren die wij hen niet aangeleerd krijgen. Zo kan ik nog een tijdje doorgaan, voor elk beroep in onze maatschappij – dus ook voor politici.

Over uw onderlinge respect hebben we het al gehad, over uw respect voor de burger ook. Anderzijds verwacht u dat uw wetgevende en controlerende werk gerespecteerd wordt. U verwacht dat uw wetgeving gehandhaafd wordt. De laatste weken berichtten onze media een paar maal over een gebrek aan respect voor wetsdienaars en hulpverleners. Dergelijk gedrag is ontoelaatbaar, in de eerste plaats voor die mensen zelf. Tegelijkertijd is dergelijk asociaal en polariserend gedrag een kaakslag voor uw werk, want u hebt mee die decreten opgesteld, die onze maatschappij in goede banen moeten leiden. U ziet dat een maatschappij slechts optimaal kan functioneren als iedereen binnen deze maatschappij respect opbrengt voor zijn medeburgers en voor de wetgeving die wij hier in Vlaanderen door de eeuwen heen met gezond verstand en veel overleg hebben opgebouwd.

Dames en heren, met deze vraag om universeel respect zet ik u graag aan het werk, maar niet zonder eerst het nodige respect te tonen voor alle medewerkers van dit Vlaams Parlement, die de best mogelijke omstandigheden creëren voor u en mij. Daarom richt ik hier graag een woord van dank tot onze secretaris-generaal, mevrouw Goossens, die nu toevallig naast mij staat, en alle medewerkers van de administratieve en ondersteunende diensten van ons parlement. De ramen van onze Koepelzaal zijn fris gepoetst, de stoelen zijn opgeblonden, het laatste pluusje stof is van het tapijt gestofzuigd, kortom alle materiële voorwaarden zijn vervuld opdat u uw taak als volksvertegenwoordiger optimaal zou kunnen vervullen in dit parlementaire jaar 2017-2018, en dat is – ik herhaal het – een jaar zonder verkiezingen.

Daarom herhaal ik wat ik al jaren af en toe beklemtoon – misschien tot ergernis van bepaalde collega's –: dat dit parlement meer aandacht moet hebben voor de

lange termijn, eerder dan zich met de waan van de dag bezig te houden. We moeten niet volledig het initiatief laten aan de regering, maar we kunnen als parlement zelf ook proberen enkele krijtlijnen te trekken. Ik hoop dat een aantal commissies het aandurven om zelf, los van wat de regering onderneemt, visies te poneren die toekomstperspectief bieden. Om een voorbeeld te geven: gaan we er als parlement lijdzaam blijven bij toekijken hoe de Vlaming meer en meer letterlijk stilstaat op zijn weggennet? Kunnen wij, als parlement, zelf geen initiatieven nemen voor meer beweging in dit en in andere dossiers? (*Applaus bij sp.a, Groen en van Willy Segers*)

Want dynamiek, dat is wat Vlaanderen van u vraagt. Dynamiek, dat is waarmee u respect van de burger afdwingt. Aan de slag dus, de burger rekent op u!

Ik ben ook blij dat een aantal collega's die langdurig afwezig zijn geweest, hier opnieuw zijn, ik heb de indruk dat we bijna voltallig zijn. Ik wens u een heel fijn parlementair jaar en dank u nogmaals voor het vertrouwen. Ik zal me ook dit jaar gedragen als de volksvertegenwoordiger van u alle 123. (*Applaus*)

VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2018

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de verklaring van de Vlaamse Regering betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2018.

Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, geachte Vlaamse volksvertegenwoordigers, geachte collega's, we zetten vandaag ons vierde beleidsjaar in. En wij kunnen dat doen onder een gunstig gesternte. Vlaanderen staat er goed voor. Vlaanderen staat er beter voor dan een jaar geleden.

Toen ik hier vorig jaar stond, was Europa nog aan het bekomen van de opdoffer van het brexitreferendum; had het IMF de wereldwijde groeivoorzichten voor het lopende jaar verlaagd tot 3,1 procent; en verwachtte het Planbureau dat de economie van ons land in 2017 met amper 1,2 procent vooruit zou gaan.

De weerslag van de brexit op onze uitvoer en onze jobs is tot nog toe gelukkig beperkt gebleven. Maar we moeten alert blijven en ijveren voor een brexit die rekening houdt met Vlaanderens immens grote belangen. De wereldeconomie is vorig jaar uiteindelijk en beter dan verwacht met 3,2 procent gegroeid. Voor 2017 verwacht het IMF een groei van 3,5 procent. Voor Vlaanderen, met zijn open economie en zijn hoge export, is dat goed nieuws.

Drie weken geleden heeft het Planbureau zijn groeivoorzichten voor heel België voor 2017 opgetrokken naar 1,7 procent. Vlaanderen doet het ook nu weer beter dan de andere gewesten. Onze economie zal dit jaar met ten minste 1,8 procent groeien, beduidend meer dan de 1,4 procent in 2016.

Sinds de vorige Septemberverklaring gaan alle cijfers op onze economische boordtabel de goede richting uit. De werkloosheid daalt van maand tot maand, en dit in alle provincies en alle leeftijdsgroepen. De werkzaamheidsgraad zal naar verwachting toenemen tot 72,8 procent. Het aantal jobs is in deze regeerperiode al met 90.000 toegenomen, uitsluitend in de particuliere sector. Volgens het Planbureau zullen er dit en volgend jaar nog eens 66.000 arbeidsplaatsen bij komen in Vlaanderen. Het aantal vacatures blijft bijzonder hoog. Gecombineerd met de dalende werkloosheid leidt dat tot een toenemende spanning op de arbeidsmarkt.

Het consumentenvertrouwen ligt hoger dan vóór het uitbreken van de economische en financiële crisis. Onze export brak vorig jaar voor het eerst door de grens van 300 miljard euro. Wereldwijd is Vlaanderen daarmee de dertiende grootste exporteur.

Het aantal startende bedrijven staat op recordhoogte. Onze innovatieve inspanningen behoren tot het Europese topniveau. Wij besteden 2,7 procent van het Vlaams bruto binnenlands product (bbp) aan onderzoek en ontwikkeling, tegenover gemiddeld 1,95 procent in de Europese Unie.

Voorzitter, dames en heren, dankzij de internationaal aantrekkende conjunctuur, maar ook dankzij het beleid van de Vlaamse en de Federale Regering, en dankzij de inspanningen van werknemers en werkgevers, bloeit onze economie. President Kennedy zei het al: "A rising tide lifts all boats" – bij hoogtij liggen alle schepen hoger. Een groeiende, bloeiende economie is goed voor iedereen, is goed voor alle Vlamingen.

De Vlaamse Regering blijft zich dus inspannen om het risico op armoede, dat al een van de laagste in de Europese Unie is, verder te verminderen. Wij helpen meer mensen duurzaam aan het werk, want een job is de beste verzekering tegen kansarmoede. Kinderarmoede blijft een prioriteit. Onze hervorming van de kinderbijslag zal het armoederisico van gezinnen met kinderen met 10 procent doen dalen.

In tal van domeinen bestaan er sociale correcties, zoals bij De Lijn, in de drinkwatervoorziening, de kinderopvang, de zorgverzekering, het inschrijvingsgeld voor het hoger onderwijs enzovoort. Vandaag zetten we een bijkomende correctiestap in de energieheffing. Ik kom daar straks op terug.

Vooraf eenoudergezinnen en mensen met een migratieachtergrond zijn kwetsbaar. De grote instroom van nieuwkomers van de voorbije jaren plaatst ons inderdaad voor grote uitdagingen. Het gaat vaak om mensen met een lage scholingsgraad en een – bijna per definitie – hoge taalachterstand. Hun integratie in onze samenleving vergt aanzienlijke inspanningen. De Vlaamse Regering doet al heel wat. Denk aan de verplichte inburgering, Nederlands voor anderstalige kleuters, onthaalklassen in het basis- en secundair onderwijs en de toeleiding tot de arbeidsmarkt door VDAB.

Integratie is evenwel een gezamenlijk opdracht. Lokale besturen, verenigingen, bureaus, werkgevers, werknemers kunnen er allemaal toe bijdragen dat nieuwkomers sneller en vlotter hun weg vinden in hun nieuwe samenleving. Tegelijk moeten wij assertief en rechtlijnig opkomen voor onze pluralistische rechtsstaat en voor het Nederlands als onze ene publieke taal, altijd en overal. Het is de enige manier om met een verschillend verleden werk te maken van een gedeelde toekomst.

Voorzitter, dames en heren, bij ons aantreden hebben we fors moeten besparen, wegens onder meer de lage groei en de saneringsbijdrage van de zesde staatshervorming. Onder het devies 'snoeien om te groeien' hebben we moedige, doortastende maatregelen genomen om het budgettaire schip in twee jaar tijd op evenwichtskoers te krijgen en daarbij hebben wij de zwaksten in de samenleving ontzien. En we hebben woord gehouden. We hebben gedaan wat we aangekondigd hebben. De structurele besparingen van 2 miljard euro in 2015 en 2016 werpen dit jaar al vruchten af. Wij hebben voor 2017 een evenwichtsbegroting ingediend en ik kan u verzekeren, dames en heren, dat wij die doelstelling ook zullen halen. Meer nog: binnen het begrotingsevenwicht van 2017 hebben wij ruimte gevonden om voor 125 miljoen euro eenmalige beleidsmaatregelen te nemen. Een van de belangrijkste posten daarvan is de 13 miljoen euro voor culturele infrastructuursubsidies.

Ook in 2018 zal onze begroting structureel in evenwicht zijn. Geen nominaal evenwicht, want zoals u weet, volgt uit de Financieringswet een boekhoudkundige afrekening die in 2018 resulteert in een belangrijk eenmalig tekort voor de deelstaten. Maar doordat de Federale Regering een gelijkaardig eenmalig overschot boekt, is dit dus een nuloperatie voor de gezamenlijke overheden in dit land. Maar wat écht telt, het enige dat écht telt, is dat de Vlaamse begroting voor 2018 opnieuw structureel in evenwicht zal zijn en dat er inderdaad opnieuw ruimte is voor investeringen. Net zoals de vorige jaren komen er geen nieuwe belastingen in 2018. Integendeel, net zoals we de personenbelasting verlaagd hebben, zal collega Tommelein volgend jaar het stelsel van de successierechten hervormen. De belasting op erfenissen moet transparanter en logischer zijn, met redelijke tarieven. Zeker voor erfenissen in de zijlijn is dat laatste vandaag niet het geval. En bij de hervorming gaan we ook de erfenissprong mee mogelijk maken.

Aan de uitgavenzijde bevat de begroting voor 2018 voor 375 miljoen euro kredieten om bestaand beleid uit te breiden en om nieuw beleid te ontwikkelen. Ik beperk me hier tot enkele krachtlijnen. In het kader van het plan voor het basisonderwijs verhogen we de werkingsmiddelen van collega Crevits voor het kleuteronderwijs en de taalversterking bij anderstalige kleuters met 12,7 miljoen euro. Kinderen met zorgnoden krijgen een betere ondersteuning. De technische- en beroepsscholen kunnen rekenen op 5 miljoen euro voor technische uitrusting, zoals labs. Extra middelen zijn er ook voor het hoger onderwijs en voor het duaal leren, dat minister Crevits samen met collega Muyters invoert, met grote aandacht voor de voorbereiding van jongeren op dat duaal leren.

Verkeersveiligheid is en blijft, zoals u weet, voor ons een topprioriteit. Collega Weyts investeert ten minste 30 miljoen euro per jaar in het Verkeersveiligheidsfonds. De hartverwarmende daling van het aantal verkeersdoden met 15 procent in 2016 en met nog eens 20 procent in de eerste helft van 2017, toont aan dat de inspanningen lonen. *(Applaus bij de meerderheid)*

Dames en heren, om het zorg- en welzijnsaanbod te versterken, trekken we het budget van minister Vandeurzen met 90 miljoen euro op. Personen met een beperking kunnen op bijkomende ondersteuning rekenen. Naast de mensen die in aanmerking komen voor automatische toekenning van een persoonsvolgend budget, zullen ook personen met de grootste ondersteuningsnood zorggarantie krijgen. Ook heel jonge kinderen die niet langer thuis kunnen blijven, krijgen zorggarantie. En nog in de jeugdsector investeren we fors in meer rechtstreeks toegankelijke hulp en laagdrempelige psychische zorg voor jongeren, zodat die sneller ondersteuning kunnen krijgen.

In de voorschoolse kinderopvang verbeteren we de leefbaarheid van de initiatieven met een vrij tarief, willen we de gezinsopvang herwaarderen en breiden we het aanbod uit in de regio's met de grootste noden. Het aantal woongelegenheden in de woonzorgcentra en de thuiszorg breiden we verder uit. De woonzorgcentra kunnen rekenen op een betere financiering volgens de zorgwaarde van de zorgvrager.

Met de oprichting van een fonds zet minister van Bestuurszaken Homans de tweede pensioenpijler voor de contractuele ambtenaren van de Vlaamse overheid in de steigers.

Om tegemoet te komen aan de vraag van de sociale economie, injecteren we 12 miljoen euro extra in de lokale diensteneconomie en de maatwerkbedrijven, tot nog toe beter bekend als sociale en beschutte werkplaatsen.

Het Landbouwrampenfonds krijgt additionele middelen om de schade van de uitzonderlijke vorst en de uitzonderlijke droogte van het voorjaar 2017 te vergoeden.

We versterken de inspectie op het dierenwelzijn. Mishandelen van dieren is onaanvaardbaar en vergt, dames en heren, een kordaat optreden.

Het jeugdwerk in Vlaanderen en Brussel doet het uitstekend en is een voorbeeld voor veel andere landen. Daar mogen we best trots op zijn. De jeugdhuizen zijn een belangrijke partner in het aanpakken van tal van maatschappelijke uitdagingen, onder meer diversiteit. Ook daarom zal minister Gatz de ondersteuning van het jeugdwerk nog verhogen.

Onze Vlaamse topsporters dingen wereldwijd steeds vaker met succes mee naar medailles. De kentering is ingezet op de Spelen van Londen en is doorgetrokken in Rio. We danken dat aan gerichte investeringen, aan rationalisering, het aantrekken en opleiden van topcoaches en aan wetenschappelijke ondersteuning. Met een extra begrotingsimpuls gaan we op dat pad verder, richting Tokio 2020.

Binnen mijn eigen bevoegdheidssfeer maak ik extra geld vrij om kmo's de stap naar de internationale markten te helpen zetten.

Ten slotte zullen we met ons uitbreidingsbeleid een antwoord geven op een aantal vragen en verzuchtingen die op de tafel van de sociale onderhandelingen liggen. De Vlaamse Regering is bereid om tijdens die onderhandelingen te kijken hoe een inspanning kan gebeuren om ook in de periode vóór 2020 de koopkracht te verhogen, dit zowel in de welzijns- en de socialprofitsector, het onderwijs als de volledige Vlaamse overheid.

Voorzitter, dames en heren, 'snoeien om te groeien' was het devies. Welnu, ook volgend jaar zal de Vlaamse Regering investeren. Na de eerste investeringsgolf van 400 miljoen euro in 2016 en na de tweede bijkomende investeringsgolf van opnieuw 400 miljoen euro in 2017, lanceren we in 2018 een derde investeringsgolf, van maar liefst 610 miljoen euro. We blijven de klemtoon leggen op vier grote domeinen: 160 miljoen euro voor mobiliteit en openbare werken, 140 miljoen euro voor scholenbouw, 115 miljoen euro voor welzijnsinfrastructuur, 115 miljoen euro voor onderzoek en ontwikkeling.

Daarnaast trekken we ook nog 50 miljoen euro voor riolering uit, 20 miljoen euro voor onroerend erfgoed en 10 miljoen euro voor sportinfrastructuur. Met deze opeenvolgende bijkomende investeringsgolven, bovenop de grote middelen die we al inzetten, versterken we onze economie en creëren wij aanzienlijk veel nieuwe jobs.

Voorzitter, dames en heren, er is meer. Om de industriële transformatie en innovatie van Vlaamse bedrijven nog te versterken, maken we 75 miljoen euro vrij. Om een nieuwe reeks publiek-private projecten van schoolgebouwen te realiseren, trekken we dat budget van 300 naar 550 miljoen euro op.

Om het historisch hoge investeringsvolume in de bouw van sociale woningen door te trekken, doen we voor 285 miljoen euro extra inspanningen in sociale huisvesting, zowel nieuwbouw als renovatie.

En om een coherent Vlaams beleid voor combimobiliteit mogelijk te maken, trekken we 100 miljoen euro uit om te participeren in de uitbouw van geïntegreerde mobiliteitsknooppunten zoals randparkings.

Voorzitter, dames en heren, het Grondwettelijk Hof heeft de energieheffing vernietigd, maar daarmee is, helaas, de historische schuld van de groenestroom- en warmtekrachtcertificaten niet volledig verdwenen.

De Europese klimaatdoelstellingen zijn en blijven een enorme uitdaging voor Vlaanderen. Wij zijn en blijven vastbesloten er alles aan te doen om die doel-

stellingen ook te halen. Dat is een opdracht van ons allen, van iedereen: van burgers, bedrijven en overheden. De Vlaamse Regering gaat voluit voor hernieuwbare energie. Daarom trekken we het quotum voor groene stroom met 1 procentpunt op, tot 21,5 procent. Voor een gezin met een gemiddeld verbruik kost dat 4 euro. Doordat iedereen evenwel bijdraagt volgens verbruik, kan een gezin zelf voor een stukje mee bepalen hoeveel groenestroombijdrage het betaalt, door energie te besparen of, uiteraard, door zelf hernieuwbare energie te produceren. Ook de bedrijven – we herhalen het – roepen wij op een leidende rol te spelen en op te nemen in de energietransitie. Zonder hun medewerking zal het niet lukken.

Met de opbrengst van de vernietigde energieheffing kopen we een substantieel deel van het overschot van de groenestroomcertificaten op. Om de komende jaren het resterende overschot op te kopen en ook toekomstige investeringen te financieren, blijft er per afnamepunt een kleine energieheffing bestaan. Voor een gezin gaat het om slechts 5 euro per jaar in plaats van de huidige 100 euro. De meerkost van de kleine quotumverhoging wordt door deze forse verlaging ruimschoots gecompenseerd. Bovendien stellen wij bewust de 280.000 gezinnen met een sociaal tarief voor elektriciteit helemaal vrij van de energieheffing.

Voor de zelfstandigen en kleine kmo's op laagspanning bedraagt het nieuwe tarief 94,50 euro in plaats van 290 tot 2600 euro. Bedrijven op middenspanning betalen nog maar 1800 euro in plaats van 2600 tot 30.000 euro. Voor bedrijven op hoogspanning wordt het 10.500 euro in plaats van 30.000 tot 120.000 euro. Met deze lagere bedragen, dames en heren, compenseren we ruimschoots de kostprijs van de quotumverhoging.

Bovendien komt er voor de allergrootste energie-intensieve bedrijven een plafondbedrag, een 'supercap'. Met deze beide maatregelen waken we over onze concurrentiepositie en beschermen we – vergeet het niet – vele tienduizenden jobs.

Voorzitter, dames en heren, ook in dit nieuwe beleidsjaar zal de Vlaamse Regering Vlaanderen voorbereiden op de toekomst. En die toekomst zal koolstofarm zijn. Wij staan voor de uitdaging de groei van onze economie te realiseren in een koolstofarme samenleving.

Om de klimaatdoelstellingen te kunnen halen, investeren we verder in innovatieve technologie. De regels voor het plaatsen van kleine windmolens zijn al versoepeld. Voor het plaatsen van kleine windmolens zullen we nu ook investeringssteun geven. Ze zijn vaak een geschikte oplossing voor kmo's, ziekenhuizen, landbouwbedrijven en dergelijke meer om te voorzien in hun eigen energieverbruik.

We gaan voluit voor wind- en zonne-energie, maar de wind waait niet altijd en de zon schijnt niet altijd. Opslag van hernieuwbare energie is een bijzonder grote uitdaging. Batterijen kunnen dure investeringen in de versterking van het elektriciteitsnet vermijden. We zullen daarom investeringen in de plaatsing van batterijen stimuleren. En natuurlijk blijven we ook investeren in groene warmte, want ook hier is er nog ontzettend veel potentieel.

Voorzitter, dames en heren, ook in dit nieuwe beleidsjaar zal de Vlaamse Regering Vlaanderen voorbereiden op de toekomst. En die toekomst zal digitaal zijn.

Met de imec-proeftuin voor 'smart cities' in Antwerpen en de uitrol ervan over heel Vlaanderen staan we op de drempel van innovatieve, slimme digitale doorbraken.

Maar er is meer. Wij hebben een grote ambitie. Wij hebben de ambitie om Vlaanderen in de wereldtop van de innoverende digitalisering te brengen. Zoals de Vlaamse Regering onder leiding van Gaston Geens 35 jaar geleden voortrekker was in de Derde Industriële Revolutie, zo wil deze Vlaamse Regering het voortouw nemen in 'industrie 4.0', in de vierde industriële revolutie, in de digitale revolutie.

Collega Muyters zal daartoe in overleg met publieke en private partners een ambitieus plan van aanpak ontwikkelen. We willen een supersnel digitaal netwerk dat onze bedrijven een competitieve voorsprong geeft en de Vlamingen toegang verschaft tot betaalbare digitale toepassingen van verschillende concurrerende operatoren. Onze beperkte oppervlakte en onze hoge bevolkingsdichtheid die ons soms parten spelen, zijn in dit geval troeven om Vlaanderen in de wereldtop – ik herhaal: in de wereldtop – van het supersnel transport van megadata te brengen.

De vierde industriële revolutie omvat ook de transitie naar een circulaire economie. Het sluiten van materiaalkringlopen is daarvan de basis. Dit moet oplossingen aanreiken voor de schaarste aan materialen, voeding, water, ruimte en energie, en bijdragen aan de realisatie van de Vlaamse klimaatdoelstellingen.

Voorzitter, dames en heren, de toekomst die we voorbereiden, zal ook hoogtechnologisch zijn. Gelet op de spanningen op de arbeidsmarkt, meer bepaald voor de hoogtechnologische beroepen, zal de Vlaamse Regering de regelgeving aanpassen om internationaal talent op een soepele manier te kunnen inschakelen in onze kennisgedreven economie.

Ook in andere domeinen zetten we ons toekomstgericht beleid voort. Het onderwijs in Vlaanderen is in volle beweging, in het belang van elk kind, van elke leraar, van elke ouder. Het is onze vaste wil om op 1 september 2018 te starten met de modernisering van het secundair onderwijs, met het duaal leren en met een betere leerlingenbegeleiding. Vorige vrijdag heeft de Vlaamse Regering op voorstel van collega Crevits de hervorming van de lerarenopleiding goedgekeurd. Wie 18 jaar is, zal er voortaan voor kunnen kiezen om aan de universiteit leraar te worden.

Na twintig jaar impasse, na twintig jaar stilstand, hebben we een historische stap gezet door een Toekomstverbond te sluiten over de Oosterweelverbinding. Hiervoor verdienen minister Weyts, zijn medewerkers en intendant Alexander D'Hooghe alle lof. (*Applaus bij de N-VA*)

Onze dank gaat naar de actiegroepen die zich gedragen hebben als kritische maar verantwoordelijke burgers, en die samen met ons van de rechtbank naar de werkbank stappen. Samen met de burgerbeweging gaan wij voor een vlot verkeer, gaan we voor een leefbare stad.

Met het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen hebben we de ambitie de omslag te maken naar de afbouw en een finale stop van het ruimtebeslag. Het is het ruimtelijk antwoord op uitdagingen als demografische groei, toenemende mobiliteitsdruk, klimaatverandering en transitie naar duurzame energie. Het verheugt ons dat niet alleen de steden en gemeenten, maar ook de brede Vlaamse samenleving en de projectontwikkelaars samen met ons werk willen maken van een kwaliteitsvoller gebruik van onze ruimte. Collega Schauvliege zal de nodige instrumenten ontwikkelen om het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen en zijn toekomstgerichte doelstellingen te realiseren.

2018 wordt het jaar waarin wij de fundamenten leggen van onze eigen Vlaamse sociale bescherming. Dat ambitieuze project moet, zoals de invulling van de kinderbijslag, in 2019 operationeel worden. Steeds meer Brusselaars, dames en heren, beseffen dat het Nederlands een taal is waarmee ze vooruitkomen in het

leven. Het Nederlands is de taal voor sociale mobiliteit, ook in Brussel. We grijpen die stijgende interesse aan om het Nederlandstalige gemeenschapsaanbod in Brussel nog verder uit te bouwen.

Voorzitter, dames en heren, de toekomst van Vlaanderen vergt een efficiënte overheid, want de kwaliteit van de overheid bepaalt mee onze concurrentiekracht. En burgers en bedrijven hebben recht op een kwaliteitsvolle en slanke overheid die hun optimaal diensten verleent. In 2019 zullen er bij de Vlaamse overheid 24 entiteiten en 4000 ambtenaren minder zijn. Uiterlijk in de zomer van volgend jaar zullen alle raden van bestuur van Vlaamse instellingen aan het decreet Deugdelijk Bestuur voldoen. Dit betekent onder meer dat een derde van de bestuurders onafhankelijk zal zijn.

In het najaar dient minister Homans bij uw parlement het ontwerpdecreet Lokaal Bestuur in, dat concrete stappen zet naar een slanke, een efficiënte, een daadkrachtige overheid. Het bevat onder meer strengere regels voor intergemeentelijke samenwerking. Door de beperking van het aantal bestuurders in de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, verdwijnen er ongeveer duizend mandaten. Vanaf de volgende bestuursperiode wordt ook het aantal provincieraadsleden gehalveerd.

Voorzitter, dames en heren, Vlaanderen is een van de meest open economieën ter wereld. De internationale ontwikkelingen vergen een nog steviger Vlaams buitenlands beleid. In het licht van de brexit zullen wij in het komende jaar assertief onze jobs verdedigen, assertief onze belangen behartigen. Wij gaan verder voor een vrije, voor een faire wereldhandel. De ontwikkelingen in de Europese Unie zullen we nauwlettend opvolgen en we willen actief bijdragen aan het debat over de toekomst van de Europese Unie. Mede met het oog op dat alles, breiden we onze diplomatieke vertegenwoordiging in het buitenland verder uit.

Voorzitter, geachte Vlaamse volksvertegenwoordigers, wij houden koers om Vlaanderen en om de 6,5 miljoen Vlamingen naar een goede toekomst te leiden. Mijn collega's en ikzelf hebben het vaste voornemen om volgend jaar krachtadig uitvoering te geven aan de beleidsplannen en de beleidsmaatregelen die in de begroting zijn vervat.

Ik dank u allen zeer. *(Applaus bij de meerderheid)*

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Dames en heren, de globale cijfers van de begroting voor 2018 en de uiteenzetting van de minister-president zullen u per mail worden bezorgd na afloop van de persconferentie van de minister-president.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen woensdag om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 14.44 uur.*